

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ УКРАЇНИ

Випуск 2

Матеріали

*Міжнародної науково-практичної конференції
“Правова держава та демократичне суспільство:
фактори розвитку та взаємодії”
м. Київ, МАУП, 14 квітня 2016 р.*

Київ
ДП “Видавничий дім “Персонал”
2016

*Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол № 3 від 30.03.16)*

Редакційна колегія:

*М. Н. Курко (голова), д-р юрид. наук, проф.;
М. Ф. Головатий (заступник голови), д-р політ. наук, проф.;
А. А. Ігнатченко (відповідальний редактор), канд. техн. наук;
О. В. Баєва, д-р біол. наук, проф.;
І. П. Бідзюра, д-р політ. наук, проф.;
В. М. Воронін, д-р іст. наук;
М. Л. Головка, д-р іст. наук, проф.;
В. Б. Захожай, д-р екон. наук, проф.;
В. І. Литвиненко, канд. юрид. наук, доц.;
В. В. Рябцев, канд. техн. наук, доц.*

*Матеріали подано в авторській редакції.
Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори.*

Проблеми модернізації України : [зб. наук. пр.] / МАУП. — К.: ДП
“Видавничий дім “Персонал”, 2008 —

С76 Вип. 2: Матеріали Міжнародної наук.-практ. конф. “Правова держава
та демократичне суспільство: фактори розвитку та взаємодії”, 14 квітня
2016 р. / редкол.: М. Н. Курко (голова) [та ін.]. — 2016. — 448 с. : іл. — Бі-
бліогр. у кінці ст.

У пропонованому збірнику подано тези учасників науково-практичних
конференцій з проблематики широкого кола аспектів процесу системної модерніза-
ції України.

Для науковців, громадсько-політичних діячів, студентів, а також усіх, хто
цікавиться розвитком Української держави і світовим досвідом проведення модер-
нізаційних процесів.

ББК 63.3(4УКР)я43+67.9(4УКР)301я43

Ігнатюк О. В. Деякі процесуальні положення при отриманні ухвали слідчого судді на проведення негласних слідчих (розшукових) дій.....	122
Карбовська Л. О. Ретроспективний аналіз становлення й розвитку державного регулювання системи освіти.....	126
Касьянова С. П. Про неможливі паралелі розвитку інформаційних технологій та держави.....	129
Коваль М. І. Податкова реформа: очікування та реалії 2016 року	132
Козаченко О. І. Порівняльний аналіз правового регулювання забезпечення безпеки учасників оперативно-розшукових заходів.....	135
Лісовський П. М. Ментально-ціннісний капітал у сучасному правовому полі демократичного суспільства: природний тренд мудрості.....	138
Малишко В. М. Правове регулювання брокерської діяльності в Україні.....	140
Масловська О. М. Історичні передумови становлення політичного консенсусу у процесі формування дієздатної моделі культури парламентської діяльності.....	142
Медвідь Ф. М., Чорна М. Ф., Хоменко А. А. Фінансова безпека України в нових геополітичних реаліях	145
Медвідь Ф. М., Моргун Н. С., Корня О. В., Ромашина І. В. Правова культура українського суспільства в контексті побудови правової держави.....	148
Муравйов К. В. Сучасний стан та перспективи розвитку правового регулювання фінансового ринку України	154
Мушкин І. М. К вопросу организации системы управления безопасностью в учебном заведении	157
Найдьонов І. М. Підготовка викладача фахових дисциплін як політико-соціальна проблема	160
Новальська Н. І. Сучасні напрями розвитку теорії організацій	163
Омельчук В. В. Козацька комісія Г. Юркевича у розгляді спорів Києво-Печерської Лаври (1743–1744 рр.)	165
Осинська О. В., Захожай З. В. Національні особливості захисту прав національностей.....	172
Павленко С. О. Духовно-моральні засади протидії корупції.....	175

ПОДАТКОВА РЕФОРМА: ОЧІКУВАННЯ ТА РЕАЛІЇ 2016 року

Трішечки історії питання. Кожний уряд незалежної України (або майже кожен) позиціонував себе як реформатор податкової системи України. Хто в більшій мірі, хто в меншій. Фахівці стверджують, що в світі не існує ідеальної податкової системи, яка би повною мірою задовольняла інтереси її учасників. Нагадаємо, що учасниками процесу оподаткування є, з одного боку, держава, з іншого громадяни та юридичні особи — суб'єкти господарювання. Відповідно, економічні інтереси учасників процесу оподаткування є різновекторними — держава, в особі Державної фіскальної служби, зацікавлена як в максимізації податкового навантаження на громадян та юридичних осіб, так і в забезпеченні сталого розвитку економіки країни, який забезпечують домогосподарства, активною частиною яких є фізичні особи, а також юридичні особи — суб'єкти господарювання, метою діяльності яких є отримання максимального прибутку.

Інша сторона — домогосподарства, зокрема фізичні особи, що їх формують, а також юридичні особи — суб'єкти господарювання зацікавлені в зменшенні податкового навантаження на них і отриманні додаткових коштів для власного економічного розвитку за рахунок доходів і прибутку, що залишається в їх розпорядженні після сплати податків.

Як наслідок збалансування дії вищезгаданих різновекторних економічних інтересів учасників процесу оподаткування, кожна країна індивідуально знаходить свою “золоту середину”, вибудовуючи бажану і притаманну їй лише одній власну податкову систему.

За період незалежності України було кілька спроб здійснити податкову реформу, основною метою якої було б спрощення системи оподаткування, зменшення кількості податків, децентралізація податкових платежів у напрямі збільшення фінансової бази місцевих територіальних громад тощо.

Як панацею від усіх негативних наслідків існуючої системи оподаткування країни позиціонував розроблений під його керівництвом проект Податкового кодексу України заступник Голови Податкової адміністрації України (на той час) пан Катеринчук Микола — незмінний народний депутат протягом кількох каденцій. Однак, не склалося — чи-то проект виявився не підйомним, чи-то автор переоцінив свої можливості, але проект Кодексу світ так і не побачив, а сам автор хутко полишив кропітку і невдячну роботу в ДПА і знову пересів у більш зручне і безпечне депутатське крісло.

Друга спроба розробки проекту Податкового кодексу України була більш вдалою. Авторський колектив під керівництвом Віце-прем'єр Міністра Кабінету Міністрів України пана Тигіпка — відомого “мачо” і фахівця з несплати будь-яких податків із власного бізнесу, довів справу до логічного завершення. Податковий кодекс був прийнятий Верховною Радою України і 2 грудня 2010 року підписаний Президентом України.

Кодекс виявився громіздким і його запровадження для економіки України супроводжувалося досить тривалим перехідним періодом, масою додаткових роз'яснень, змін і доповнень, що тримало в напрузі весь малий і середній бізнес країни, в той же час особливо не турбуючи олігархічні монополії і утворення, котрі завдяки застосуванню певних схем обходили гострі кути системи оподаткування. Не сприяв Кодекс і виведенню бізнесу із тіні та залученню додаткових інвестицій в економіку країни. Позитивним для Кодексу стало лише те, що це був єдиний правовий документ, який акумулював усі можливі податки і збори, що справлялися в Україні, забезпечуючи певну стабільність податкової системи на певний час.

За оцінкою зарубіжних фахівців у 2015 році Україна займала 107-е місце у рейтингу Всесвітнього банку за якістю податкової системи. Дослідження засвідчують, що через бюрократичні перепони українці витрачають близько 350 годин на рік для своєчасної сплати всіх податків. Крім того, значною залишається кількість податків (22) та загальна податкова ставка.

Українці вже почали звикати, що вкотре в порушення положень Бюджетного кодексу України, разом із початком святкування Нового року в Україні завершується затвердження Державного бюджету країни на черговий рік, яке супроводжується черговим внесенням змін до Податкового кодексу України, котре урядовці і народні депутати правлячої коаліції на цей раз позиціонували як варіант нової податкової реформи. Як очікують її автори, зміни приведуть Україну на 25-е місце в рейтингу Всесвітнього банку, що, на наш погляд, є дещо сумнівним, оскільки внесені зміни до Кодексу є більше косметичними, ніж революційними і не вирішують більш важливих питань виведення бізнесу із тіні, створення сприятливого клімату для іноземних і вітчизняних інвестицій, зменшення витрат часу на адміністрування податків, зменшення держаних витрат, на викорінення корупції тощо.

Разом із тим урядові нововведення (проти норм Кодексу 2015 року) торкнулися значної кількості податків — замість 22 податків їх залишилося 11. Зокрема, зберігся 18 % податок на прибуток, замість податку на доходи фізичних осіб в розмірі 15–20 % встановлено податок у розмірі 18 %, військовий збір залишився незмінним — 1,5 %, таким же залишився розмір ПДВ — основна ставка — 20 %, для фармацевтів — 7 %, змінився значно розмір єдиного соціального внеску (було: для роботодавців $\approx$ 41 %, для працівників — 3,6 %) — стало: для роботодавців — 22 %, для працівників — 0 %, що є позитивним явищем, оскільки, як очікується, це призведе до відмови роботодавців від виплати заробітної плати в конвертах.

Змінився спеціальний режим сплати ПДВ для аграріїв — якщо раніше 100 % ПДВ зараховувалося на спецрахунок, то тепер за зернові і технічні культури — 15 % — на спецрахунок і 85 % — в бюджет; за продукцію тваринництва — 80 % — на спецрахунок, 20 % в бюджет; за інші сільгосптовари і послуги — 50 % — на спецрахунок і 50 % — в бюджет.

Головною тут зміною є те, що спецрежим сплати ПДВ зберігся лише на 2016 рік і повністю він відміняється з 01.01.2017 року. Проведення сільськогосподарським підприємством — суб'єктом спеціального режиму оподаткування розрахунків з бюджетом за іншими операціями, здійсненими протягом звітного (податкового) періоду не в межах спеціального режиму оподаткування, здійснюється як і в минулому році, у звичайному порядку, передбаченому статтею 200 Податкового кодексу. Аграрії негативно оцінюють такі новації.

Зміни торкнулися також податку на нерухомість, транспортного податку, акцизів на лікєро-горілчані та тютюнові вироби, пиво, а також спрощеної системи оподат-

кування, зокрема зменшення з 20 млн. грн. до 5 млн. грн. верхньої межі доходів безумовно вдарить по інтересах середнього бізнесу.

Загальний висновок щодо аврально внесених змін до Податкового кодексу України має бути таким: зміни ці, на жаль, суттєво не реформують податкову систему країни, а спрямовані лише на латання дірок у державному бюджеті на 2016 рік. Разом із тим, в цілому вони будуть мати позитивний вплив на розвиток бізнесу в Україні, наближаючи той час, коли економіка країни вийде із кризи і набуде стійкої тенденції до зростання уже в 2017 році.